

"Noorwegen bereidt zich voor op toetreding tot E.E.G." in Nieuw Europa (Mei 1970)

Source: Nieuw Europa. Tijdschrift voor Europese Eenheid. Mei 1970, n° 5. Den Haag. "Noorwegen bereidt zich voor op toetreding tot E.E.G.", auteur: Bergman, F.H. , p. 104-105.

Copyright: (c) Europese Beweging in Nederland

URL:

http://www.cvce.eu/obj/noorwegen_bereidt_zich_voor_op_toetreding_tot_e_e_g_in_nieuw_europa_mei_1970-nl-a9934cac-5a61-4833-9ace-98b62115195c.html

Date de dernière mise à jour: 27/02/2017

Noorwegen bereidt zich voor op toetreding tot E.E.G.

Van de vier kandidaat-leden die deze zomer de onderhandelingen met de Europese Gemeenschappen zullen beginnen over de voorwaarden van toetreding, krijgt eigenlijk alleen Groot-Brittannië in de continentale pers voortdurend ruime aandacht. Nu staat het ook wel vast dat Denemarken, Noorwegen en Ierland in het kielzog van de Britten zullen meevaren naar Brussel, maar dat is natuurlijk nog geen reden de specifieke problemen, die de toetreding van deze landen voor henzelf en voor de Gemeenschap met zich mee zal brengen, volledig buiten beschouwing te laten. En zeker een klein land als Nederland kan zich niet veroorloven te doen alsof de kleine naties in het integratieproces geen rol spelen.

De Noorse regering heeft het blijkbaar ook als een gemis gevoeld dat er in het Europa van de Zes zo weinig over Noorwegen wordt geschreven (iets meer over Denemarken, en helemaal niets over Ierland), en zij heeft dan ook onlangs een viertal Nederlandse journalisten in de gelegenheid gesteld zich in Oslo en daarbuiten op de hoogte te stellen van de Noorse wensen en verlangens.

De Noren zien op vier terreinen problemen, die bij de toetredingsonderhandelingen moeten worden opgelost:

1. op het gebied van de landbouw;
2. ten aanzien van de visserij;
3. met betrekking tot de vrije vestiging;
4. in verband met het kapitaalverkeer.

Niettemin heeft Noorwegen niet van te voren voorwaarden gesteld aangaande een overgangperiode. Maar het heeft zich evenmin laten verleiden tot de uitspraak, die de Denen wél hebben gedaan, dat een overgangperiode niet noodzakelijk zal zijn. De regering in Kopenhagen zou liever vandaag dan morgen volwaardig lid zijn, omdat zij voor Denemarken veel financieel heil verwacht van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de E.E.G.

Welke zijn nu de Noorse problemen op de bovengenoemde terreinen?

Landbouw

Voor de Noorse boeren hangt een vermindering van inkomen met ongeveer 1/3 in de lucht als de regels van het markt- en prijsbeleid van de Gemeenschap zonder meer op de Noorse landbouw worden toegepast. Dus wenst de regering een 'speciale regeling' op dit gebied. Zij meent dat dit verlangen niet op bezwaren kan stuiten, aangezien in een uit tien landen bestaande Gemeenschap de Noorse landbouw slechts een marginale betekenis zou hebben: slechts 0,5 procent van de totale voedselproductie in de vergrote E.E.G. Dat de Noren zo weinig produceren hangt samen met de gesteldheid van de bodem, waarvan slechts 3,7 procent in cultuur is te brengen. Driekwart van het landoppervlak bestaat uit rotsen, ruim 20 procent uit (productieve) wouden. Niet alleen in horizontale, maar ook in verticale zin is sprake van een in agrarisch opzicht abnormale situatie: de helft van het landoppervlak ligt boven de boomgrens.

Belangrijker echter dan de geringe omvang van de Noorse landbouw is natuurlijk de vraag of het redelijk is aan Noorwegen beschermende maatregelen en subsidies toe te staan die elders verboden zijn. Het voornaamste argument daarvoor wordt niet ontleend aan de inkomenspositie van de boeren, maar aan de regionale politiek. De regering wil de ontvolking van Midden en Noord-Noorwegen zoveel mogelijk tegengaan. Als een bepaald gebied op een zeker moment al te dun bevolkt is, wordt het financieel onmogelijk daar een bepaalde infrastructuur overeind te houden. Vermindering van het agrarisch inkomen (indien dit al politiek denkbaar zou zijn), zou leiden tot vermindering van het aantal boeren. En wie de landbouw verlaat, is meestal wel gedwongen ook de regio te verlaten.

Visserij

Wat de visserij betreft is men in Noorwegen blij dat er nog geen gemeenschappelijk visserijbeleid is. De

regering in Oslo hoopt bij de vaststelling daarvan nog een duchtig woordje te kunnen meespreken. Anders dan men wellicht zou denken speelt de visvangst in het totale patroon van de Noorse economie niet meer zo'n erg belangrijke rol (in 1967: 2,6 procent van de werkende bevolking, 1,5 procent van het netto nationale produkt), maar voor het regionale beleid is ook de visserijpolitiek van zeer groot belang. Een derde deel van het land ligt boven de Poolcirkel, en aan deze kusten is de visvangst de enige bestaansbasis. De helft van de Noorse vissers woont in dit zeer dun bevolkte gebied. Als zij er geen brood meer in zien is de ontvolking van het uiterste Noorden niet te stuiten.

Wat de voorgestelde marktregeling in de E.E.G. betreft maakt men in Oslo dan ook de bezorgde kanttekening, dat de Gemeenschap na de toetreding van Noorwegen een surplus-markt voor vis zal worden, aangezien de Noren meer vis vangen (2 a 3 miljoen ton per jaar) dan de Zes gezamenlijk. Ten aanzien van het structurele aspect merkt men op, dat het Noorden niet blij zal zijn met het inkrimpen van de 12-mijlszone tot een 3-mijlszone, en evenmin met de verplichting om vissersschepen van andere nationaliteit in de Noorse havens toe te laten.

Industrie

Bij de vrije vestiging gaat het er vooral om te voorkomen dat een aanzienlijk deel van de Noorse industrie wordt overgenomen door sterke buitenlandse groeperingen. Noorwegen beschikt thans nog over middelen om dit tegen te gaan, en deze wapens wil de regering graag in handen houden al wenst zij de regels van de Gemeenschap ook te accepteren.

Overigens is de belangrijke Noorse aluminium-smelterij Årdal og Sunndal Verk (ÅSV) reeds voor de helft in Canadese handen (Alcan). De aluminiumdirectie ziet de toetreding tot de E.E.G. met vreugde tegemoet, omdat het bedrijf voornamelijk over aanzienlijk goedkopere energie beschikt (witte steenkool) dan de concurrenten in de Euromarkt. Zij houdt er echter rekening mee dat dit voordeel over een jaar of tien door de ontwikkeling van nieuwe kernreactors verdwenen kan zijn, terwijl de excentrische ligging van het bedrijf een nadeel is. Van de niet-E.E.G.-landen is Noorwegen de belangrijkste aluminium-leverancier van de Gemeenschap. Een bepaald quotum kan jaarlijks tegen een tarief van 5 procent worden ingevoerd, de rest tegen 9 procent. De ÅSV betaalde vorig jaar het tarief van 9 procent op 1/3 van zijn export naar de E.E.G.

Op het terrein van het *kapitaalverkeer* wil Noorwegen graag een tijdelijk uitzonderingsregime omdat de rentestand in het land aanzienlijk lager is dan in de E.E.G.

Samenvattend kan dus gezegd worden dat de boeren tegen toetreding van Noorwegen tot de E.E.G. zijn, dat de vissers deze met gemengde gevoelens tegemoet zien, dat de industrie over het algemeen positief heeft gereageerd en dat de Noorse regering zich thans intensief voorbereidt op de komende onderhandelingen. Dit laatste ondanks het feit dat minister-president Per Borten tot de Agrarische Partij behoort, die niet zo warm loopt voor de E.E.G., ook al heet zij nu Centrum Partij.

F. H. BERGMAN.